Latgales apgabaltiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2025.gada 19.augustā

Tiesa šādā sastāvā: tiesneši Dagmāra Skudra, Andris Vilmanis un Igors Raciņšrakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu saistībā ar /Persona D/ apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 2025.gada 2.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Lidostas "Rīga" iecirkņa Izmeklēšanas grupas vecākās inspektores /Persona J/ 2024.gada 11.marta lēmumu Nr.15550007134024-1 /Persona D/, personas kods /Personas kods A/, saukts pie administratīvās atbildības par Narkotisko un psihotropo vielu un zāļu, kā arī prekursoru likumīgās aprites likuma 48.panta otrās daļas prasības pārkāpumu, proti, par to, ka 2024.gada 4.janvārī uz aizdomu pamata par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu Kriminālprocesa likuma 264.panta kārtībā lidostā "Rīga", Mārupes novadā viņš tika aizturēts un nogādāts VSIA "Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrā" Alkohola, narkotisko un psihotropo vielu reibuma ekspertīzes nodaļā, kur viņš atteicās no medicīniskās pārbaudes narkotisko/psihotropo vielu ietekmes noteikšanas.

Par minētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu /Persona D/ sodīts ar naudas sodu20 naudas soda vienībām, kas atbilst 100 *euro*, un noteikts pienākums atlīdzināt procesuālos izdevumus par ekspertīzes veikšanu un atzinumu sagatavošanu 88 *euro*.

[1.2] Šo lēmumu /Persona D/ likumā noteiktajā laikā un kārtībā pārsūdzēja augstākai amatpersonai. Izskatot /Persona D/ sūdzību, arValsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka /Persona N/ 2024.gada 12.aprīļa lēmumu Nr.15550007134024-2 lēmums Nr.15550007134024-1 atstāts negrozīts, bet sūdzība noraidīta.

[1.3] Nepiekrītot lēmumam, /Persona D/ pārsūdzēja to Kurzemes rajona tiesā, lūdzot pilnībā atcelt Valsts policijas pieņemtos lēmumus un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

[1.4] Ar Kurzemes rajona tiesas 2025.gada 2.aprīļa spriedumu /Persona D/ sūdzība noraidīta un atstāts negrozītsValsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes, Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka /Persona N/ 2024.gada 12.aprīļa lēmums Nr.15550007134024-2.

[2] Par Kurzemes rajona tiesas 2025.gada 2.aprīļa spriedumu /Persona D/ iesniedza apelācijas sūdzību.Pārsūdz spriedumu šādu apsvērumu dēļ.

[2.1] Sūdzības iesniedzēja ieskatā no lietā nopratināto liecinieku /Persona H/, /Persona I/ un /Persona G/ liecībām netika iegūtas ziņas par amatpersonu pamatotām aizdomām, ka viņš aizturēšanas brīdī bija pārkāpis Narkotisko vielu aprites likuma noteikumus. Neviens no tiesas nopratinātajiem lieciniekiem nevarēja norādīt uz pamatotām šaubām, kā to paredz Administratīvās atbildības likuma 113.pants, lai būtu likumīgs pamats nogādāt viņu ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai.

[2.2] Uzskata, ka tiesa nav vērtējusi, vai procesa virzītājs pirmstiesas procesā piemērojis nepareizas procesuālās tiesību normas, sajaucot administratīvā pārkāpuma procesa un kriminālprocesa normas, kā rezultātā tiesa nonākusi pie nepareiza secinājuma, atstājot negrozītu iestādes lēmumu. Uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma motīvu daļa neatbilst Administratīvās atbildības likuma 226.panta piektās daļas 4. un 5.punktam. Pirmās instances tiesas spriedums nesatur pierādījumu analīzi, liecinieku liecību iztirzājumu, sūdzības iesniedzēja iebildumu izvērtēšanu. Tiesa ticamību piešķīrusi amatpersonu un ekspertu liecībām, neskatoties uz to, ka tās ir savstarpēji pretrunīgas, kā arī tās ir pretrunā pierādījumiem un viņa paskaidrojumiem. Tiesa nav ņēmusi vērā un nav analizējusi aizstāvības viedokli.

[2.3] Pirmās instances tiesai 2024. gada 24.septembrī viņš iesniedza rakstveida pierādījumu - 2024.gada. 8.aprīļa Dienvidkurzemes prokuratūras Lēmumu par kriminālprocesa Nr.12700010623 izbeigšanu. No lēmuma satura konstatējams, ka viņš tika aizturēts kriminālprocesa Nr.12700010623 ietvaros. Aizturēšanas protokolā kā aizturēšanas iemesls norādīts Kriminālprocesa 264.panta pirmās daļas 2.punkts – uz /Persona D/ kā noziedzīga nodarījuma izdarītāju norāda kriminālprocesa materiālos esošas ziņas, ko sniegusi cita persona.Sūdzības iesniedzēja ieskatā būtiska nozīme ir tam apstāklim, ka kriminālprocess Nr.12700010623 tika ierosināts 2023.gada 31.oktobrī un 2024.gada 4.janvārī, tas ir, sūdzības iesniedzēja aizturēšanas brīdī nekādu jaunu ziņu vai pierādījumu un procesuālu darbību attiecībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas saistās ar pretlikumīgu narkotisko vielu lietošanu/glabāšanu, kriminālprocesā nav. Ja būtu pastāvējušas aizdomas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, piemēram, narkotisko vielu glabāšanu, tad procesa virzītājs par tādām aizdomām būtu informējis arī izmeklēšanas tiesnesi 2024.gada 3.janvārī, kad iesniedza pieteikumu par kratīšanas izdarīšanu viņa dzīvesvietā /Adrese B/. No kriminālprocesa virzītāja pieteikuma, kas atreferēts izmeklēšanas tiesneša pieņemtajā lēmumā, izriet, ka: “procesa virzītājai ir pamats uzskatīt, ka /Persona D/ faktiskajā dzīvesvietā – /Adrese B/, var atrasties datu nesēji, kas satur bērnu pornogrāfiju, tas ir, nepilngadīgu bērnu kailfotoattēli uz fotogrāfijām, CD un DVD diskiem, atmiņas kartēm, mobilajos telefonos, SIM kartēs un datortehnikā, kas, iespējams, satur informāciju, saistītu ar izmeklējamo faktu, kā arī citi priekšmeti, kam varētu būt lietiskā pierādījuma nozīme kriminālprocesā” (Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 3.janvāra lēmumu kriminālprocesā Nr.12700010623).

[2.4] Norāda, ka viņš tika aizturēts lidostā “Rīga” 2024.gada 4.janvārī plkst.13.30 Aizturēšanas protokols noslēgts plkst. 17.00. Vienīgi no 5.janvāra lēmuma par personas atzīšanu par aizdomās turēto viņš uzzināja, par kāda noziedzīga nodarījuma iespējamu izdarīšanu tika aizturēts 4. janvārī.

No iestādes amatpersonas 2024.gada 20.februāra lēmuma aprakstošās daļas par materiālu izdalīšanu no kriminālprocesa redzams, ka uz aizdomu pamata 4.janvārī /Persona D/ tika nogādāts VSIA “Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrā” Tvaika ielā 2, Rīgā, uz aizdomu pamata par narkotisko vielu lietošanu, kur viņš atteicās no medicīniskās pārbaudes veikšanas. Vērš apelācijas tiesas uzmanību, ka tiesas sēdē nopratinātās Valsts policijas amatpersonas nevarēja uzskaitīt pazīmes, kas raksturotu aizdomas par narkotisko vielu lietošanu. Piemēram, /Persona H/ varēja nosaukt aizturētās personas apģērbu, /Persona I/ vadījis transportlīdzekli un notiekošajam nav pievērsis uzmanību, savukārt /Persona G/ 2025.gada 1.aprīļa tiesas sēdē liecināja, ka sūdzības iesniedzēja izelpā jutis alkohola smaku, ko noliedz sūdzības iesniedzējs un ko neviens cits no lieciniekiem nav liecinājis.

Kā arī no 2024.gada 4.janvāra Aizturēšanas protokola izriet, ka aizturētās personas stāvoklis, ārējaisizskatats nemaz nerada pamatu aizdomām, ka persona ir narkotisko lietu ietekmē, ko apstiprina policijas amatpersonas /Persona H/ ieraksts: “Persona vizuāli neizskatās apreibinošo vielu iespaidā, sūdzību par veselību nav”. Nav ierakstu, ka būtu pazīmes, piemēram, ka viņam būtu paplašinātas zīlītes, kas dotu pamatotas šaubas par atrašanos narkotisko vielu ietekmē. Pirmās instances tiesa spriedumā šo faktu nav analizējusi un nav izteikusi savu viedokli.

[2.5] Ārstniecības iestādē viņš tika nogādāts 2024.gada 4.janvārī, paraugueksperte saņēma 5.janvārī, savukārt 9.janvārī eksperte deva slēdzienu. Sūdzības iesniedzējam nav saprotams, no kurienes ekspertei bija zināms, ka viņš ir atteicies nodot analīzes, ja viņa paraugu noņemšanā nepiedalās. Administratīvā pārkāpuma procesa lietā nav ārstniecības iestādes laboranta apliecinājuma, ka sūdzības iesniedzējs atteicies veikt medicīnisko pārbaudi. Savukārt eksperte ārste - narkoloģe protokolā norādījusi, ka 2024.gada 4.janvārī ir aplūkojusi viņu, bet atzinumu viņa parakstījusi tikai 15.janvārī. Eksperte norāda, ka /Persona D/ ir atteicies, bet pēc tam bez viņa klātbūtnes raksta, ka viņam klīniski ir konstatēts reibums.

Sūdzības iesniedzējs vērš apelācijas tiesas uzmanību uz to, ka atzinumā nav norādīts, no kādām pazīmēm reibums 15.janvārī ir konstatēts. Uzskata, ka procesa virzītājs ir pieļāvis procesuālu pārkāpumu, jo 2024.gada 15.februāra atzinums nav paziņots viņam saskaņā ar Ministru kabineta Noteikumiem Nr.394. Līdz ar to viņam nav bijusi iespēja atzinumu apstrīdēt, jo atzinums rada tiesiskas sekas. Apstākli, ka viņš no medicīniskās pārbaudes pilnībā nav atteicies, jo ir nodevis nomazgājumus no rokām. Pirmās instances tiesa spriedumā šo faktu nav analizējusi.

[2.6] Pirmās instances tiesa spriedumā nav vērtējusi apstākli, ka medicīniskā pārbaude 2024.gada 4.janvārī nav veikta administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros, bet gan kriminālprocesa ietvaros. Uzskata, ka ir jāvērtē aizturēšanas pamats, kā arī tas, vai amatpersonām bija pienākums izskaidrot aizturētās personas pienākumu saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 64.panta otro daļu. Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka aizturētajam būtu izskaidroti aizturētās personas pienākumi. Procesuālās darbības, kas tika veiktas kriminālprocesa ietvaros, reglamentē Kriminālprocesa likuma normas, kas nosaka, ka aizturētai personai ir tiesības uz aizstāvību.

Vērš apelācijas tiesas uzmanību, ka no Aizturēšanas protokola redzams, ka aizturētā persona aizturēšanas laikā lūgusi nodrošināt 2 zvērinātuadvokātu – aizstāvju pieaicināšanu. No aizturēšanas brīža 2024.gada 4.janvārī plkst. 13.30viņš Kriminālprocesa likuma 60.^{2} panta izpratnē bija atzīstams par personu, kurai ir tiesības uz aizstāvību. Kriminālprocesa likums nosaka, ka aizturētajam ir tiesības nekavējoties uzaicināt aizstāvi un pieprasīt advokāta piedalīšanos procesuālajās darbībās.

Savos paskaidrojumos 7.augusta un 24.janvāra tiesas sēdēs tiesai paskaidroja, ka pie aizturēšanas viņam netika sniegta informācija par aizturētā tiesībām zinātaizturēšanas iemeslu. Aizturēšanas brīdī viņš nebija izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas būtu par pamatu viņa aizturēšanai. Tiesas sēdē noskaidrojās 2024.gada 4.janvārī viņa aizturēšanas pamats bija aizdomas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 166.panta otrās daļas nevis pēc Krimināllikuma XX nodaļas “Noziedzīgi nodarījumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību” par narkotisko un psihotropo vielu nelegālo apriti. Līdz ar to sūdzības iesniedzēja ieskatā, nosūtot aizturēto personu uz medicīnisko pārbaudi un veicot kratīšanu personas dzīvesvietā, nepieaicinot aizturētās personas – sūdzības iesniedzēja - norādītos aizstāvjus kriminālprocesa Nr.12700010623 ietvaros ir pārkāptas aizturētā tiesības uz aizstāvību. Pirmās instances tiesa spriedumā šo faktu nav analizējusi un nav izteikusi savu viedokli.

[2.7] 2024.gada 4.janvāraNosūtījums uz medicīnisko pārbaudi satur piezīmi: “Lūdzu, veikt nomazgājumus no rokām un mutes”. Savukārt no Medicīniskās pārbaudes protokola /numurs A/ ierakstiem secināms, ka personas vizuālais izskats ekspertei nav šķitis aizdomīgs. Taču eksperte ārste /Persona E/ ir norādījusi, ka persona atteikusies no asiņu paraugu nodošanas, urīna paraugu nodošanas, atsakās no mutes paraugu (nomazgājumu) nodošanas, nomazgājumi no rokām paņemti plkst.14.40.

Uzskata,ka eksperte ārste /Persona E/, veicot šādus ierakstus, ir pārsniegusi Nosūtījumā uz medicīnisko pārbaudi noteiktās pārbaudes apjomu, vienpersoniski iekļaujot pārbaudes protokolā /numurs A/ ziņas, kuras viņai nav tiesības veikt bez procesa virzītāja lēmuma. No izmeklēšanas rezultātiem /numurs B/, kuru veica eksperte /Persona F/, secināms, ka arī šajā protokola /numurs A/ pielikumā eksperte pārsniegusi Nosūtījumā uz medicīnisko pārbaudi noteiktās pārbaudes apjomu, vienpersoniski iekļaujot pārbaudes protokolā /numurs A/ ziņas, kuras viņai nav tiesības veikt bez procesa virzītāja lēmuma. Pielikumā norādīts: “Piezīme: asinis, urīnu, nomazgājumus no mutes nodot atteicās.”Tā kā eksperte nav kontaktējusies ar ekspertīzei pakļauto personu, tad sūdzības iesniedzējam nav saprotams, no kādiem avotiem eksperte /Persona F/ ieguva ziņas, ka /Persona D/ ir atteicies no paraugu nodošanas**.**

Uzskata, ka visas procesuālās darbības bija jāveic kriminālprocesa ietvaros, tajā skaitā, jāpieņem motivēts lēmums par ekspertīzes veikšanu, nevis jāveic medicīniskā pārbaude, aizturot viņu lidostā, ar lēmumu jāiepazīstina

sūdzības iesniedzējs, jānodrošina aizstāvība, savukārt eksperti jābrīdina par krimināatbildību pirms ekspertīzes veikšanas. Pirmās instances tiesa spriedumā šo faktu nav analizējusi un nav izteikusi savu viedokli.

[2.8] Aizturēto personu turēšanas kārtības likuma 7.panta otrajā daļā noteikts, ka aizturētais jebkurā laikā var saņemt dzeramo ūdeni. Tiesas sēdēs tiesai darīja zināmu, ka 4.janvārī plkst.13.30 tika aizturēts un prasīja nodrošināt viņam ūdeni, to vairākkārt viņš lūdza arī ārstniecības iestādē, kas viņam netika nodrošināts. Viņš lidoja no Senegālas Republikas ar pārsēšanos Francijā, Parīzē, kur bija spiests pavadīt vairākas stundas. Sūdzības iesniedzēja ieskatā no aizturēšanas brīža tika pārkāptas arī Aizturēto personu turēšanas likuma 7.pantā otrajā daļā noteiktās tiesības, kas atspoguļojas arī Medicīniskās pārbaudes protokolā /numurs A/ ierakstā, ka sūdzības iesniedzējam bija bāla seja, mēle sausa ar aplikumu, jo aizturētajai personai netika nodrošinātas Aizturēto personu turēšanas kārtības likumā garantētās tiesības. Pirmās instances tiesa spriedumā šo faktu nav analizējusi un nav izteikusi savu viedokli.

[2.9] Ņemot vērā iepriekš minēto, sūdzības iesniedzējs secina, ka lietā ir iegūti pietiekami pierādījumi, ka krimināprocesā aizturētajai personai nav nodrošinātas aizturētās personas tiesības, kas noteiktas Krimināprocesa likuma $60.^2$ pantā un pārkāptas arī Aizturēto personu turēšanas likuma 7.pantā otrajā daļā noteiktās tiesības, medicīnisko pārbaužu materiāli apstiprina, ka abas ekspertes pārsniegušas noteiktā uzdevuma apjomu, ekspertes krimināprocesa ietvaros, veicot ekspertīzi, bija brīdināmas atbilstoši Krimināprocesa likuma normām. Aizturēšanas pamats un aizturēšanas protokolā minētās ziņas nerada pamatu aizdomām, ka 2023.gada 31.oktobrī uzsāktajā krimināprocesā pēc Krimināllikuma 166.panta otrās daļas būtu jauni pierādījumi krimināprocesā par narkotiskoun psihotropo vielu nelegālu apriti.

Administratīvais sods piemērots, pamatojoties Narkotisko un psihotropo vielu un zāļu, kā arī prekursoru likumīgās aprites likuma 48.panta otrā daļa par atteikšanos no narkotisko vai psihotropo vielu ietekmes medicīniskās pārbaudes paredz piemērot brīdinājumu vai naudas sodu no 10 līdz 56 naudas soda vienībām. Tādējādi, lai viņam piemērotu administratīvo sodu par attiecīgā likuma pantā minēto pārkāpumu, ir jāizpildās vairākiem priekšnoteikumiem, kas izskatāmajā gadījumā neapstiprinās ne ar pirmstiesas materiāliem, ne pirmās instances tiesas sēdē. Lēmums par soda piemērošanu par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu ir jāpierāda saskaņā ar Administratīvās atbildības likumā paredzētajā kārtībā iegūtām un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātām ziņām par faktiem. Izskatāmajā lietā viņa aizturēšanas pamats ir Krimināprocesa likuma 264.pants, nevis Administratīvās atbildības likuma 113.panta ceturtā daļa, līdz ar to administratīvā pārkāpuma process ir izbeidzams administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmju trūkumu dēļ.

[2.10] Apelācijas instances tiesai norāda uz būtisku pretrunu pirmstiesas procesā, kas viņam rada tiesiskas sekas. Administratīvais sods viņam piemērots par Narkotisko un psihotropo vielu un zāļu, kā arī prekursoru likumīgās aprites likuma 48.panta otrās daļas pārkāpumu, tas ir, par atteikšanos no narkotisko vai psihotropo vielu ietekmes medicīniskās pārbaudes. Taču lietas materiālos atrodas ekspertes ārstes /Persona E/ /Datums I/ atzinums /numurs A/, ar kuru viņam aizmuguriski (klāt neesot) klīniski konstatēts narkotisko vielu reibums. Atzinums vairākkārt pieminēts Valsts policijas amatpersonu lēmumos. Atzinuma 34.punktā „Pārbaužu veidi un cena saskaņā ar VSIA “Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” norādīta medicīniskās pārbaudes cena 172 *euro*. Pirmās instances tiesa spriedumā nav vērtējusi šo pretrunu. Vai tiešām par atteikšanos no medicīniskās pārbaudes var piespriest maksāt ne tikai administratīvo naudas sodu, bet arī veikt maksājumu par pārbaudes veikšanu. Viņš ir sodīts par Narkotisko vielu aprites likuma 48.panta otrās daļas noteikumu pārkāpumu, nevis par kādu aizliegto vielu lietošanu.

[2.10] Pamatojoties uz iepriekš minēto un uz Administratīvās atbildības likuma 176.pantu, 177.panta otrās daļu, 178.panta trešo daļu, 179.panta pirmo daļu, 186.panta pirmo daļu, 244.pantu, lūdz pieņemt apelācijas sūdzību un ierosināt apelācijas tiesvedību; atcelt Kurzemes rajona tiesas 2025.gada 2.aprīļa spriedumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma procesu.

[3] Līdz lietas izskatīšanai lietas dalībnieki noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim nepieteica. Valsts policijas Rīgas reģiona pārvalde rakstveida viedokli par /Persona D/ apelācijas sūdzību nav iesniegusi.

Motīvu daļa

[4] Apelācijas sūdzība atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 178.panta pirmajai daļai un 193.panta otrajai daļai ir izskatāma koleģiāli triju tiesnešu sastāvā rakstveida procesā. Apelācijas sūdzībā nav minēti motīvi, kuru dēļ lietu nebūtu iespējams izskatīt rakstveida procesā pēc lietā esošajiem materiāliem, līdz ar to saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 178.panta pirmās daļas nosacījumiem /Persona D/ apelācijas sūdzība ir izskatāma rakstveida procesā.

[5] Pārbaudījusi rakstveida procesā lietas materiālus, pirmstiesas procesā amatpersonu pieņemto lēmumu un pirmās instances tiesas sprieduma likumību un pamatotību, novērtējusi apelācijas sūdzībā noradītos argumentus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2025.gada 2.aprīļa spriedums atstājams negrozīts, bet /Persona D/ iesniegtā apelācijas sūdzība noraidāma.

Apelācijas instances tiesai administratīvā pārkāpuma lietā jāpārbauda pieņemtā nolēmuma tiesiskums un pamatotība, kā arī administratīvā pārkāpuma procesā piemērotās tiesību normas atbilstība augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Apelācijas instances tiesai, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ir jāpārbauda materiālo tiesību norma pareiza iztulkošana un piemērošana, kā arī procesuālo tiesību normu ievērošana un administratīvā pārkāpuma lietā esošo pierādījumu novērtēšana, kurai jābūt pamatotai un vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem administratīvā pārkāpuma lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas (*Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi. Autoru kolektīvs. E.Danovska un G.Kūtra zinātniskajā redakcijā. Rīga. Tiesu namu aģentūra. 2020. 529.lapa*).

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 178.pantu administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana tiesā notiek sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros, kurus nedrīkst pārsniegt, izņemot gadījumus, kad tiesai rodas šaubas par tās personas vainu, kura saucama pie atbildības, vai par atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

[6] No administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem redzams, ka ar Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Organizētās noziedzības smago un sērijveida noziegumu apkarošanas pārvaldes 4.nodaļas vecākās inspektores /Persona K/ 2024.gada 20.februāra lēmumu no kriminālprocesa Nr.12700010623 izdalīti materiāli jautājuma izlemšanai par administratīvā pārkāpuma lietas uzsākšanu attiecībā pret /Persona D/ par atteikšanos no narkotisko un psihotropo vielu ietekmes medicīniskās pārbaudes.

Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Lidostas "Rīga" iecirkņa Izmeklēšanas grupas vecākās inspektores /Persona J/ 2024.gada 11.marta lēmumu uzsākts administratīvā pārkāpuma process par to, ka 2024.gada 4.janvārī /Persona D/ lidostā "Rīga", Mārupes novadā tika aizturēts Kriminālprocesa likuma 264.panta kārtībā un nogādāts VSIA "Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrā" Alkohola, narkotisko un psihotropo vielu reibuma ekspertīzes nodaļā, kur viņš atteicās no medicīniskās pārbaudes narkotisko/psihotropo vielu ietekmes noteikšanas. Par šādu rīcību paredzēta atbildība Narkotisko un psihotropo vielu un zāļu, kā arī prekursoru likumīgās aprites likuma 48.panta otrajā daļā. /Persona D/sodīts ar naudas sodu 20 naudas soda vienībām, kas atbilst 100 *euro*, un noteikts pienākums atlīdzināt procesuālos izdevumus par ekspertīzes veikšanu un atzinumu sagatavošanu 88 *euro.*

Lēmumā izskaidrotas pie administratīvās atbildības saucamās personas tiesības un pienākumi, kas noteikti Administratīvās atbildības likuma 41.pantā. Tādējādi /Persona D/ administratīvā pārkāpuma lietā tiesības, pienākumi un pieņemtā lēmuma pārsūdzēšanas kārtība bija zināma.

[7] Atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 113.panta ceturtajai daļai, lai konstatētu narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi vai reibumu, amatpersona nogādā personu ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai, ja ir pamatotas aizdomas par narkotisko vai citu apreibinošo vielu lietošanu (ietekmi vai reibumu). Faktu, ka šādas aizdomas bija, apliecināja policijas darbinieki /Persona H/, /Persona G/ un /Persona I/ pirmās instances tiesā, ka procesa virzītāja uzdevumā kriminālprocesa ietvaros viņi ieradās lidostā "Rīga", lai pārņemtu /Persona D/ un nogādātu viņu uz medicīnisko pārbaudi, jo bija radušās pamatotas aizdomas, ka persona atrodas narkotisko vielu iespaidā. Iespējams par šādu faktu bija iegūta operatīvā informācija, uzvedību un ārējo izskatu viņiem nevajadzēja novērot.Pamatojoties uz uzdoto procesa virzītāja uzdevumu, /Persona H/ sastādīja nosūtījumu uz medicīnisko pārbaudi. Tādējādi policijas darbiniekiem bija likumīgs pamats /Persona D/ nogādāt uz ārstniecības iestādi medicīniskās pārbaudes veikšanai. Apgabaltiesa nekonstatē liecinieku – policijas darbinieku liecībās tādas pretrunas, kas neatbilstu konstatētajiem lietas apstākļiem un ietekmētu lietas izskatīšanas rezultātu.

[8] Izskatāmā administratīvā pārkāpuma lieta tika izdalīta no kriminālprocesa, un tā turpmāka izskatīšana notiek atbilstoši Administratīvās atbildības likuma normām, nevis Kriminālprocesa likumam. Līdz ar to Latgales apgabaltiesa nevērtēs, vai kriminālprocesā /Persona D/ tika izskaidroti aizturētā pienākumi un izsniegtas Kriminālprocesa likuma $60.^2$ pantā paredzētās tiesības kā personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību. Kā arī nav apgabaltiesas kompetencē vērtēt kādus citus kriminālprocesa materiālus vai procesuālo darbību pamatotību kriminālprocesā.Tas, ka /Persona D/ tika aizturēts kriminālprocesaNr.12700010623 ietvaros neietekmē administratīvā pārkāpuma lietas tiesvedību un tam nav būtiskas nozīmes, jo administratīvā pārkāpuma lieta tiek izskatīta par /Persona D/ atteikšanos no medicīniskās pārbaudes narkotisko/psihotropo vielu ietekmes noteikšanai, un viņa uz ārstniecības iestādi medicīniskās pārbaudes veikšanai nogādāšanas pamats atbilst Administratīvās atbildības likuma 113.panta nosacījumiem. Tāpēc sūdzības iesniedzēja viedoklis, ka izskatāmajā lietā viņa aizturēšanas pamats ir Kriminālprocesa likuma 264.pants, nevis Administratīvās atbildības likuma 113.panta ceturtā daļa, un administratīvā pārkāpuma process ir izbeidzams, ir kļūdains.

Turklāt apgabaltiesa norāda, ka Aizturēto personu turēšanas likums, uz ko atsaucas sūdzības iesniedzējs, nosaka saskaņā ar Kriminālprocesa likumuaizturēto personu turēšanas kārtību speciāli aprīkotās policijas telpās — īslaicīgās aizturēšanas vietā. No aizturēšanas protokola redzams, ka īslaicīgās aizturēšanas vietā /Persona D/ nogādāts 2024.gada 4.janvārī plkst. 17.00, tas ir, jau pēc medicīniskās pārbaudes veikšanas.

[9] Atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 2.jūnija noteikumu Nr.394 “Alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība” 34.punkts noteic, ja pārbaudāmā persona atsakās no medicīniskās pārbaudes, atsakās nodot bioloģiskās vides paraugus laboratoriskai izmeklēšanai, nav spējīga parakstīties vai atsakās parakstīt medicīniskās pārbaudes protokolu, kā arī mēģina veikt darbības, kas var ietekmēt medicīniskās pārbaudes rezultātu, ārsts to norāda medicīniskās pārbaudes protokolā. Faktu par atteikšanos no medicīniskās pārbaudes norāda medicīniskās pārbaudes protokola sadaļā “Atzinums” (atzinumu sniedz, ņemot vērā klīniskās izmeklēšanas rezultātus, un norāda, ka atzinuma pamatā ir klīniskā simptomātika).

[9.1] No VSIA “Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” medicīniskās pārbaudes protokola /numurs A/ narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes noteikšanai redzams, ka 2024.gada 4.janvārī ārste /Persona E/ veica medicīnisko pārbaudi /Persona D/ klīniski pēc simptomātikas. Klīnisko simptomu pārbaudes laikā konstatēts, ka /Persona D/ acu zīlītes sašaurinātas, reakcija uz gaismu pavājināta, Romberga pozā šūpojas, ir pirkstu tremors, muskulatūras tonuss paaugstināts, sāpju sajūta vāja, domāšana kavēta, emocijas pārspīlētas, runā sakarīgi, bet neskaidri un paātrināti. /Persona D/ paskaidroja, ka pirms mēneša lietojis kokaīnu, hašišu. Protokola 31.ailē seko ieraksts, ka nodot paraugus no bioloģiskajām vidēm asins un urīnu, nomazgājumus no mutes /Persona D/ atsakās. Šo ierakstu /Persona D/ apliecinājis ar parakstu, tas nozīmē, ka iebildumus neizteica, protokola saturam piekrita, tātad atteicās no izmeklējumiem bioloģiskajās vidēs asinīs, urīnā un nomazgājumos no mutes, kas ir vērtējams kā atteikums no medicīniskās pārbaudes.

Līdz ar to atbilstoši noteikumiem ārste medicīniskās pārbaudes protokolā atzinumā norādīja – atteikšanās no medicīniskās pārbaudes narkotisko, psihotropo vielu ietekmes noteikšanai bioloģiskajā vidē. Medicīniskajā pārbaudē /Persona D/ narkotisko vielu reibums ir konstatēts klīniski. Apelācijas instances tiesa uzskata, ka apstākļos, kad persona ir pilnīgi pārliecināta par savu nevainīgumu, adekvāta un pašsaprotama būtu sevis aizsargāšana, nekavējoties izsakot iebildumus un norādot uz iespējamiem pierādījumiem. Taču /Persona D/ tā vietā atteicās nodot ārsta noteiktos bioloģiskās vides paraugus.

Pēc klīniskās simptomātikas izvērtēšanas, ārsts izlemj, kādi bioloģiskie materiāli ir nododami, nevis tos izvēlas pārbaudāmā persona. Narkotisko vielu lietošanā noteicošās ir asinis.No medicīniskās pārbaudes protokola un izmeklēšanas rezultātiem redzams, ka ne sākotnēji, bet tikai plkst.14.40 /Persona D/ piekritis paņemt nomazgājumus no rokām, iespējams, tādējādi apzinoties, ka šīs vides paraugs neuzrādīs narkotisko vai citu apreibinošo vielu lietošanu, vai arī to ietekmi nebūs iespējams precīzi noteikt. Turklāt /Persona D/ tiesas sēdē pats norādīja, ka no policijas darbinieka teiktā sapratis, ja nenodos analīzes, pašam būs sliktāk. Tādējādi, mēģinot samazināt savu atbildību, piekrita paņemt nomazgājumus no rokām, kur savukārt ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātā konstatēja, ka /Persona D/ nomazgājumos no rokām ir atrastas kokaīna “zīmes”.

[9.2] No Ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātiem /numurs B/, ko sniedza eksperte /Persona F/ redzams, ka izņemtais paraugs - nomazgājumi no rokām, nosūtīti izmeklēšanai pamatojoties uzVSIA “Rīgas

psihiatrijas un narkoloģijas centrs” Narkoloģiskās palīdzības dienesta Alkohola, narkotisko un psihotropo vielu reibuma ekspertīzes nodaļas ārstes narkoloģes /Persona E/ nosūtījumu. Turklāt Ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātu atzinuma neatņemama sastāvdaļa ir Medicīniskās pārbaudes protokols. Tāpēc informācija par to, ka /Persona D/ asinis, urīnu, nomazgājumus no mutes atteicās nodot, bija zināma ekspertei, un viņai tas bija jāzina. Tāpēc sūdzības iesniedzēja norādītais arguments, ka viņam nav saprotams, kā ekspertei bija zināms, ka viņš atteicās nodot analīzes, ja viņa paraugu noņemšanā nepiedalās, ir nekorekts.

[9.3] Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 2.jūnija noteikumu Nr.394 “Alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība”32.punktu medicīniskās pārbaudes rezultātus pārbaudāmajai personai paziņo mutiski. Pēc pārbaudāmās personas mutiska pieprasījuma viņai izsniedz rakstisku izziņu par medicīniskās pārbaudes rezultātiem. No medicīniskās pārbaudēs protokola /numurs A/ redzams, ka /Persona D/ ir parakstījies, bet nekādus lūgumus vai iebildumus nav izteicis. Tāpēc neapstiprinās fakts, ka atzinums /Persona D/ nebija paziņots.Turklāt vēlmi pārsūdzēt medicīniskās pārbaudes rezultātus /Persona D/ pauda tikai apelācijas sūdzībā, kad jau lieta tika izskatīta Valsts policijā un pirmās instances tiesā. Apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt medicīniskās pārbaudes protokola un ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātu patiesumu un tajā fiksēto informāciju, kā arī ārsta, kas veica pārbaudi un sniedza galīgo atzinumu, kompetenci. Medicīniskās pārbaudes rezultāti ir iegūti tiesiski un nostiprināti noteiktajā procesuālajā kartībā.Lietas materiālos nav atrodams 2024.gada 15.februāra atzinums uz ko atsaucas sūdzības iesniedzējs apelācijas sūdzībā, kas viņam it kā netika paziņots.

[10] Apgabaltiesas ieskatā no lietā pieņemtajiem nolēmumiem ir saprotams par kādu pārkāpumu un uz kādu pierādījumu pamata /Persona D/ tiek saukts pie administratīvās atbildības. Ar lietas materiāliem kopumā un savstarpējā sakarībā apstiprinās, ka /Persona D/ atteicās no narkotisko un psihotropo vielu ietekmes medicīniskās pārbaudes.

Tādējādi apgabaltiesa atzīst, ka lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami un pieļaujami, lai /Persona D/ darbībās konstatētu prettiesisku, vainojamu rīcību.Līdz ar to /Persona D/ pārkāpums ir kvalificēts pareizi un saucams pie administratīvās atbildības, ko arī pamatoti konstatējusi pirmās instances tiesa, vērtējot pierādījumus. Apgabaltiesa nekonstatē, ka Kurzemes rajona tiesas sprieduma forma un saturs neatbilst Administratīvās atbildības likuma 226.pantam.

[11] Kā arī apgabaltiesa nekonstatē procesuālo tiesību normu, kas regulē administratīvā pārkāpuma procesu un administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas kārtību pārkāpumus, kas būtu par pamatu augstākas amatpersonas lēmuma, pirmās instances sprieduma atcelšanai un procesa izbeigšanai. Kā arī nav konstatējama prettiesiska rīcība, kas radītu šaubas par policijas darbinieku, kā arī administratīvā procesā iesaistīto amatpersonu kompetenci un pierādījumu pieļaujamību.

[12] Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Lidostas “Rīga” iecirkņa Izmeklēšanas grupas vecākās inspektores 2024.gada 11.marta lēmumu Nr.15550007134024-1 noteikts /Persona D/ pienākums atlīdzināt procesuālos izdevumus par ekspertīzes veikšanu un atzinuma sagatavošanu 88*euro*, jo tika veikta ķīmiski toksikoloģiskā izmeklēšana nomazgājumiem no rokām, nevis 172 *euro* kā norāda sūdzības iesniedzējs. Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 75.panta pirmās daļas 5.punktu procesuālie izdevumi ir summas, kas izlietotas ekspertīzes veikšanai vai kompetentās iestādes atzinuma sagatavošanai. Atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 76.pantam procesuālo izdevumu atlīdzināšanas pienākums gulstas uz sodīto personu. No valsts vai pašvaldības līdzekļiem procesuālos izdevumus sedz, ja ar galīgo nolēmumu persona nav sodīta; ja persona, no kuras tie ir piedzenami, ir maznodrošināta vai trūcīga; ja persona, no kuras tie ir piedzenami, ir nepilngadīga. Apgabaltiesa nesaskata pamatu, lai procesuālos izdevumus administratīvā pārkāpuma lietā segtu no valsts līdzekļiem.

[13] Apstāklis, ka sūdzības iesniedzējs nepiekrīt pirmās instances tiesas sniegtajai motivācijai un atšķirīgais viedoklis par tiesību normu interpretāciju, nedod likumīgu pamatu sprieduma atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma 227.panta pirmās daļas 1.punktu, 228.pantu, 247.pantu, Latgales apgabaltiesa

nosprieda

Atstāt negrozītu Kurzemes rajona tiesas 2025.gada 2.aprīļa spriedumu, bet /Persona D/ apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā – 2025.gada 19.augustā.

Tiesnese *(paraksts)** D.Skudra

Tiesnesis *(paraksts)** A.Vilmanis

Tiesnesis *(paraksts)** I.Raciņš

*Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu